

VORS project; Vroege Onderkenning van Riskante Symptomen

In deze folder staat meer informatie over het VORS project. Wat is dit? Waarom is dit nodig en hoe gebeurt dit?

Wat is het VORS project?

Het VORS (Vroege Onderkenning Riskante Symptomen) project is gericht op vroege opsporing van de “voorbodes” van een psychose. Hiervoor komen personen tussen de 15 en 35 jaar in aanmerking die klachten hebben die kunnen wijzen op de ontwikkeling van een psychose. Dit zijn mensen met zogenaamde “hoog risico symptomen”. Er is op dat moment geen sprake van een psychose.

Wat biedt het VORS project jou?

Vaak bestaat er ongerustheid bij jezelf of je familie omdat je bijzondere ervaringen of klachten hebt. Je maakt je zorgen over wat het is en hoe het gaat aflopen. Door goed naar je te luisteren en je verhaal verder uit te vragen zijn wij in staat je meer duidelijkheid te geven. Na het diagnostisch onderzoek kan er gevraagd worden of je meedoet aan onderzoek. Mocht er onverhoopt een psychose ontstaan, dan kan er snel een behandeling gestart worden, zodat we de nadelige gevolgen van de psychose kunnen verminderen.

Waar hoort het VORS project bij?

Het VORS project is een onderdeel van het Diagnostisch Centrum Zorgprogramma Vroege Psychose van Amsterdam UMC. Hier richt men zich op uitgebreide diagnostiek van psychische problemen van jonge mensen (15 tot ongeveer 35 jaar).

Daarnaast proberen we door onderzoek te ontdekken hoe de problemen die tot een psychose kunnen leiden ontstaan en hoe ze verholpen kunnen worden. We hopen hiermee te bereiken dat in de toekomst in een eerder stadium iets gedaan kan worden om een psychose te voorkomen.

Wat is een psychose?

Een psychose houdt in dat je dingen ziet, hoort, ruikt of voelt die er niet zijn (hallucinaties). Of dat je in je eentje overtuigd bent van dingen die door andere mensen niet als werkelijk worden beschouwd (wanen). Je heb in een psychose een geheel eigen opvatting over jezelf en de wereld. Hierin sta je alleen. Andere mensen hebben een andere opvatting. Soms heb je ook last van andere verschijnselen zoals veranderde gevoelens, veranderd gedrag of verward denken.

Een psychose kan eenieder overkomen. Als het gebeurt, dan is dat meestal tussen je 15e en 25e jaar. Ongeveer 3 op de 100 jonge mensen maken een psychose door.

Een psychose komt voor bij bepaalde psychiatrische aandoeningen zoals schizofrenie of manische depressie. Een psychotische episode kan ook veroorzaakt worden door drugsgebruik of door een lichamelijke ziekte.

De behandeling van een psychose bestaat uit het wegnemen van oorzaken (drugsgebruik), antipsychotica, psychotherapie en ondersteuning bij het hervinden van evenwicht en dagelijkse activiteiten [opleiding, werk, hobby's].

De prodromale fase

Een psychose ontstaat vaak niet van de ene dag op de andere. Er is regelmatige sprake van een aanlooperperiode of 'prodromale fase'. Hierin merken jij, je ouders of vrienden dat je veranderingen vertoont in gedrag, stemming of denken.

Voorbeelden van dit soort veranderingen zijn:

- Verminderde aandacht en concentratie;
- Verminderde motivatie/futloosheid;
- Je rottig of depressief voelen;
- Moeite met slapen;
- Angstig voelen;
- Terugtrekken uit contact met anderen;
- Achterdocht;
- Achteruitgang in het functioneren in sociale rollen;
- Toenemende prikkelbaarheid.

Omdat deze veranderingen niet direct betekenen dat je psychotisch wordt, spreekt men ook wel over 'risicoklachten'. De hoog risico symptomen kunnen weer geheel verdwijnen, soms blijven ze langdurig hinderlijk en soms verergeren ze en ontwikkel je een psychose. Als iemand in jouw familie of gezin een psychose heeft gehad, dan loop je een wat groter risico dat je ook een psychose ontwikkelt.

Wat doen we tijdens een intake?

Als jij je bij het VORS project aanmeldt, dan gaan we twee dingen doen. Eerst gaan we kijken wat er met je aan de hand is en dan vooral gericht op de vraag of er misschien kans bestaat op het ontwikkelen van een psychose. Daarna gaan we na wat volgens ons het beste behandeladvies is. We overleggen ook of je mee zou kunnen doen aan onderzoek.

Een intake begint altijd met een gezamenlijk gesprek met jou en enkele medewerkers van het Diagnostisch Centrum. Soms nodigen we ook je ouders uit voor dit gesprek.

Daarna zal je met de psycholoog een uitgebreid gesprek voeren over hoe het de afgelopen tijd met je is gegaan. Hier komt bijvoorbeeld aan bod of je bepaalde klachten hebt gehad, hoe het is gegaan op je opleiding of werk, en of je zelf ondersteuning nodig denkt te hebben.

Als er een gesprek plaatsvinden met je ouders/verzorgers of partner (de heteroanamnese) dan gaan die over hun ervaringen met betrekking tot jouw klachten en tot je levensgeschiedenis. Meestal duren deze gesprekken ongeveer twee uur.

Aan de hand van deze informatie gaan we nadenken over wat er aan de hand is. Na een vergadering met andere medewerkers, stellen we een diagnostische analyse op en wordt er een behandeladvies opgesteld. Daarna houden we [eventueel samen met jou en je ouders of partner] een 'adviesgesprek' om de diagnose en het behandeladvies te bespreken.

Wat doen we tijdens het adviesgesprek?

We proberen om het adviesgesprek binnen twee weken na de intake te houden. We bespreken met jou (en eventueel je ouders/verzorgers/partner), het verslag van het onderzoek, de diagnose en het behandeladvies. Het advies wordt ook met je verwijzer besproken. Tijdens het adviesgesprek zal ook besproken worden aan welk onderzoek je mee zou kunnen doen. Natuurlijk vragen we je dan ook of je daadwerkelijk mee wilt doen.

Algemene informatie:

Het VORS project maakt deel uit van de activiteiten van het zorgprogramma Vroege Psychose, een onderdeel van Amsterdam UMC, en bevindt zich in het Academisch Psychiatrisch Centrum (APC), via een loopbrug met Amsterdam UMC, locatie AMC verbonden.

Zie ook: www.amsterdamumc.nl/nl/locatie-amc/in-het-ziekenhuis

Per auto, komend van de A-2 of A-9, borden 'Amsterdam UMC, locatie AMC' volgen en op het ziekenhuisterrein de bordjes 'Psychiatrisch Centrum'.

Ook is het Academisch Psychiatrisch Centrum bereikbaar per metro: vanaf Centraal station, richting Gein, uitstappen bij halte Holendrecht. De looproute vanaf het metrostation, door het ziekenhuis heen (volg de borden 'Psychiatrie' route 42), naar het Psychiatrisch Centrum duurt ongeveer 10 minuten.

Zie ook: [Route locatie AMC, Amsterdam UMC](#)

VORS Project
Diagnostisch Centrum Vroege Psychose
Meibergdreef 5
1105 AZ Amsterdam ZO

Telefoon: 020 89 13 600

Website: www.amsterdamumc.nl/psychiatrie